

Interactie met de samenleving krijgt op lokaal niveau steeds vaker een vaste plaats in de besluitvorming. Het gemeentebestuur wil beter luisteren naar de burgers en wil inwoners en lokale ondernemers meer betrekken bij het maken van beleid. **Procesgestuurde besluitvorming** biedt de mogelijkheid om als gemeente te laten zien dat serieus met de omgeving wordt omgegaan. Burgers invloed bieden door interactie en participatie kan in de gemeentepraktijk bij zeer uiteenlopende onderwerpen en op diverse niveaus. Voorbeelden zijn:

- Toekomstvisie of Masterplan, voor stad of stadsdeel
- Invulling van parkeerbeleid
- Verrijking van ruimtelijke plannen

Een voorbeeld uit de praktijk

Hoe moet Scheltestad er over pakweg 20 jaar uitzien? Groeien of consolideren? Welke voorzieningen moeten er komen? Iedereen heeft daar een mening over. De gemeente Scheltestad bewandelt een interactieve weg en nodigt de bevolking uit mee te denken en mee te praten over de 'eigen' toekomst. Om de discussies gericht te houden is het onderwerpkader tevoren aangeduid in een startdocument, inclusief de spelregels voor de interactie. Alle inbreng is welkom, maar deelnemers weten dat niet alles gehonoreerd zal kunnen worden. Soms zijn belangen onverenigbaar, soms ook zijn wensen onmogelijk te realiseren. Over die keuzes bij de verwerking van de inbreng legt de wethouder helder verantwoording af aan de burgers en aan de raad.

De interactiebijeenkomsten worden begeleid door een onafhankelijke voorzitter. Een zorgvuldige en onpartijdige procesgang maakt de drempel voor de burger zo laag mogelijk.

De doorlooptijd van het interactieproces (van startbijeenkomst tot en met de 'De Oogst'; zie kader hiernaast) kan kort zijn, circa 6 weken. De verwerking en selectie door de gemeente kan snel maar is afhankelijk van de prioriteiten en actuele omstandigheden.

Zo kan een interactieproces verlopen

Informatiemarkt (startbijeenkomst)

- Tijdens een informatieve startbijeenkomst worden doel en aanpak van bijeenkomsten toegelicht.
- Deelnemers geven een eerste reactie op het startdocument van de gemeente (de raad heeft deze vooraf vastgesteld).
- Spelregels kunnen in goed overleg worden aangepast en thema's toegevoegd.

Droomateliers (divergentie)

- In groepen (geografisch of anderszins verdeeld) worden reacties op het startdocument geïnventariseerd.
- Toekomstwensen en ideeën ('dromen') worden ingevuld en uitgewerkt.

Realisatieateliers (convergentie)

- De Ideeënlister wordt geprioriteerd naar wenselijkheid en haalbaarheid.
- Belemmeringen die het verwezenlijken van de Top 20 van de ideeënlister kunnen verhinderen worden besproken.
- De Top 20 wordt aangevuld met wat deelnemers verwachten van gemeente en wat zij zelf kunnen bijdragen.
- Deelnemers kiezen vertegenwoordigers uit hun midden voor kennisateliers.

Kennisateliers (heterogeen)

- Vertegenwoordigers presenteren aan elkaar de Top 20, discussiëren op basis van argumenten

De Oogst (slotbijeenkomst)

- Tijdens een gezamenlijke slotbijeenkomst wordt 'de oogst' van de drie avonden (droom-, realisatie- en kennisateliers) gepresenteerd aan en besproken met de verantwoordelijke wethouders.

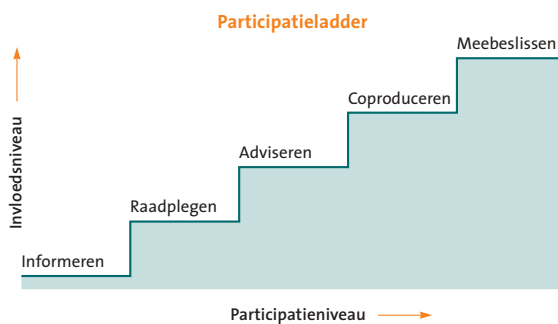
Reünie (verantwoordingsbijeenkomst)

- De wethouders geven met argumenten aan welke ideeën wel en welke niet worden opgenomen in de toekomstvisie van Scheltestad.

Uw opgave

Procesgestuurde besluitvorming - een interactieve aanpak - kan de kwaliteit van plannen verhogen en komt het draagvlak ten goede. Voorwaarden voor succes zijn een doordachte aanpak en een zorgvuldig geregisseerd proces. Want interactie met en betrokkenheid van de burger moeten natuurlijk niet leiden tot een Poolse landdag. Dat is frustrerend voor iedereen.

Bij het vormgeven van het interactieproces zijn bestuurlijke keuzen onder meer de selectie van participanten (**wie** worden betrokken en **wanneer?**), de interactieruimte (**wat** staat ter discussie en **wat niet?**) en de informatie waarover de deelnemers kunnen beschikken (**hoe** kunnen deelnemers en anderen zich een beeld vormen van het onderwerp en de daarbij mogelijke oplossingen?). De antwoorden op deze vragen bepalen mede de mate van openheid van het proces en daarmee de mate van de planinvloed die deelnemers krijgen.

Een succesvolle interactieve aanpak betekent dus niet dat iedereen altijd met iedereen over alles meepraat. Een goed gekozen en helder gecommuniceerde mate van geslotenheid is een voorwaarde, bijvoorbeeld om vaart te houden in het proces of om de discussie gericht te houden. Het kan heel waardevol zijn wanneer ambtenaren en bestuurders, al dan niet met een select groepje burgers, even de kring wat kleiner maken.

Ons aanbod

Veel plannen lenen zich voor een interactieve aanpak. Maar dan wel in een toegesneden proces en onder zorgvuldige regie. Zodat de diverse partijen en belangen met elkaar in evenwicht worden gebracht en de dilemma's hanteerbaar worden. Awareness kan u daarbij ondersteunen en adviseren. Ons aanbod bestaat uit de volgende ingrediënten:

- een systematische omgevingsanalyse – brengt groepen en hun belangen bij het project volledig en vroegtijdig in beeld;
- een doordacht procesontwerp met aandacht voor heldere en scherpe (communicatie)doelstellingen en een duidelijk afgebakende interactieruimte (er valt iets te kiezen of te beïnvloeden);
- een processtrategie die meer is dan een opsomming van middelen, maar met heldere spelregels voor het proces;
- een doordachte flankerende communicatiestrategie en uitvoering daarvan, o.a. nieuwskranten;
- ervaren procesbegeleiders die kunnen omgaan met onzekerheden, emoties en geruchten tijdens interactieve sessies die een proces nadelig lijken te beïnvloeden, en die ook in staat zijn ambtenaren te ondersteunen die een belangrijke rol vervullen bij procesgestuurde besluitvorming.

Informatie en contactpersoon

Voor informatie en referentie-projecten kunt u vrijblijvend contact opnemen met Jan Eikema (070 789 04 22) of Paul Weststrate (070 789 04 14).